

AN OPEN LETTER TO MINISTER FAWZIA HASHIM AND OTHERS:

8 መጋቢት 2019

ዝኸበርኪ ተኸኣ ተስፋሚካኤል፡ ፕረዚደንት ሃገራዊ ማሕበር ደቂ-ኣንስትዮ ኤርትራ

ዝኸበርኪ ፎዝያ ሃሽም፡ ሚኒስትር ፍትሒ

ዝኸበርኪ ኣምና ኑርሑሰን፡ ሚኒስትር ጥዕና

ዝኸበርኪ ኣስካሉ መንቆርዮስ፡ ሚኒስትር ዕዮን ሰብኣዊ ድሕነትን

ሃገረ ኤርትራ፡ ኣስመራ

ዝኸበርኩን ፕረዚደንትን ሚኒስትራትን

ብመጀመርታ ንዓኸንን ንኩለን ደቂ-ኣንስትዮ ኤርትራን ንኣህግራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ ኣብ 8 መጋቢት ንምኽባር ምብቃዕክን እንቋዕ ሓጎስክን ክንብል ንፈቱ። ዋላ'ኳ ነዚ ህዝባዊ በዓል ትዝክርኣን ኣይትዝክርኣን ወይ ውን ነዚ በዓል ከተብዕልኣ ክፍቀደልክን ወይ ዘይክፍቀደልክንን እንተዘይፈለጥና፡ ሓደ ጎሊሑ ዝራኣየና ነገር ከምዘሎ ክንገልጸልክን ንደሊ። ኣብ ኤርትራ ኣህግራዊ መዓልቲ ደቂ-ኣንስትዮ ከም በዓል ተረሲዑ ወይ ትርጉሙ ብፕሮፖጋንዳ ህግደፍ ተጠምዚዞ ክዝከር ከምዝፍተን ንፈልጥ። ፕረዚደንት ማሕበር ደቂ-ኣንስትዮ ከምኡ ውን ሚኒስትራት፡ ዝሓለፍክንኦ መስተንክራዊ ገድሊ ብዘየገድስ ወይ ዘለክን ልዕሉ ብቕዓት ሸለል ብምባል፡ ንምስሉይ ተሳትፎ ደቂ-ኣንስትዮ ንምርኣይ ጥራሕ ኣቕሚጡ ይጥቀሙልክን ከምዘሎ ነትስተውዕል። ብሓዲሩ ዘለክን ጽፍሒ-ሓላፍነት ጽልዎ ዘይብሉ ወይ ሓይሊ ዝጎደሎ ስማዊ ሸመት ምኃኑ ንዕዘብ።

ህዝቢ ኤርትራ፡ ብዘይካ'ቲ ንስኸን ነዚ መላኺ መራሒ ንምግላጋል ዘለክን ልዑል ተዋፍይነት ካብቶም ምሳኸን ኣብ ጽፍሒ ሓላፍነት ዘለዉ ጭፍራ ከምዘይትፍለያ ኣዳዕዲዑ ይፈልጥ'ዩ። ንስኸን ተዓዘብቲ ጥራሕ ዘይኮንክን ቀንዲ መሳርሒ ኢሳያስ ክትኮና ሕልናኸን ዝሸጥክን ውልቀ-ሰባት ኢኸን። መላኺ ኢሳያስ፡ ክብሪ ደቂ-ኣንስትዮ ብቀጻሊ እናጋሃሰ፡ መሰለን እናቕንጠጠ፡ ሰብኣውነተን እናረገጸ፡ ደቀን

ሰብአተን አቦታተን አደታተን አላተን አሕዋተን ገረባብተንን መሳርሕተንን እናአሰረ ወይ እናቆተለ ወይ ካብ ዓዲ በረረን ኣብ ማእከላይ ባሕሪ ወይ ምድረበታት ሰሃራን ሲናይን ከምዝጠፍኡ ብምግባር ኣደዳ ሓዘን ዳህን እናገበረን፤ ተራሽን ልኡም ኔሩ፤ ህዝቢ ከኣ ተዓዚብዎ'ዩ። እተን ኣብ ናይ 1998-2000 ዶባዊ ግጭት ኤርትራን-ኢትዮጵያን ህይወተን ዝሰኣና ቁጽሪ ደቂ-ኣንስትዮ እንተደሚርናሉ ከኣ ክሰብ ክንደይ ከምዝኸሰርና ይራኣዩክን ይኸውን።

ሕልናኹን ንምብዳህ፡ በዚ ተገልግልኦ ዘለኹን መላኺ ስርዓት ኣብ ልዕሊ ዜጋታትና ዝተፈጸመ ገበናት ንምድህሳስ ነዘን ዝስዕባ ውሑዳት ሕቶታት ምልዓል ኣገዳሲ ኮይኑ ይስምዓና፡-

- ምሕረት ኢዮብ በዓልቲ ቤት በራኺ ገብረስላሰ (ምስ ጉጅለ 15 ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝመሰን ዘሎ፡ ብኣምኒስቲ ኢንተርናሽናል ከም ናይ ሕልና እሱር ዝፍለጥ) ብ14 ሚያዝያ 2017 ነብሰ-ቅትለት ፈጸመ። እዚ ፍጻሜ'ዚ ንዓኹን እንታይ ማለት ምጅኑ ነብስኹ ሓቲትክን ዶ ትፈልጣ?
- ብዛዕባ'ታ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ትመሰን ዘላ ኣስቴር ፍስሓዴንን ካልኣት ኣሸሓት ደቂ-ኣንስትዮን እሱራት ቅሩብ እንታይ ይስምዓክን?
- ብዛዕባ'ተን ኣፍራዪ ዕድመኣን ኣብቲ መወዳእታ ዘይብሉ ሃገራዊ ኣገልግሎት ዝጠፍእ ዘሎ ንጹሃት ደቂ-ኣንስትዮ እንታይ ይስምዓክን? መዓስ'ዩን ንሰን ኣብ ዝመረጽኦ ሞያ ዓቕሙን ዘማዕብላ? መዓስ'ዩን ሓዳር ዝምስርታ ረገኣን ህይወተን ዝመርሓ? ክሰብ መዓስ'ዩ ካብ ዓዲ ዝሃድማሉ ኣጋጣሚታት ጥራሕ ከናድያ ተሰቂቕን ዝነብራ?
- መነባብሮ ስንኩላን ከመይ ከምዝስመስል ወይ ውን ብመንግስቲ ዝግበረሎም ርኹስ ኣተኣላልያ ብቀዳሊ ትርእይኦ ኣለኹን። በዚ ኣተሓሕዳ'ዚ ዕጉባት ዲኹን?
- ኤርትራውያን ደቂ-ኣንስትዮ ብሕጽረት ማዕርነት ይሳቑያ፡ ዘለውን ደረጃ ድኽነት ልዑል፡ ዘጋጥሙን ማእበራዊ ዓመጽ ወይ ዘይፍትሓውነት ግዙፍ'ዩ። ብዛዕባ'ዚ ኣፍልጦኹን ክሰብ ክንደይ ዓሚዩኹ'ዩ።
- ብዛዕባ'ተን ኣብ ሰዓዊ ከም ጊላታት መርወዪ ስምዒት ኮይነን ከርፋሕ ናብራ ዘሕልፋ ዘለዋ ንኣሸቱ ኣዋልድ ሓሲብክን ዶ ትፈልጣ?
- እታ እንኮ ዩኒቨርስቲ ብምዕጻዋ፡ ልዕሊ ካልኣይ ደረጃ ትምህርታዊ ኣገልግሎት ዝህባ ኮለጃት ብምዕናውን፡ ትምህርታዊ ኣገልግሎት ኣዝዩ ተዳኺሙ ኣሎ። ንደቂ-ኣንስትዮ ከም ተመሃሮን ኣደታትን ዝፈጥረሉን ኣሉታዊ ጽልዎ ድማ ግዙፍ'ዩ። እዚ ዕቡድ ጸረ-ዕብዮት ተግባራት ናይዚ ስርዓት ተስተብህላሉ ዶ?

- ነተን መሰለን ዝተጋህሰ ኣንስቲ ስውኣት፡ ንቡር ኣገልግሎት ዝሰኣና ደቂ-ኣንስትዮ ኣሓት፡ ሓገዝ መንግስቲ ዝተነፍገን ህጻናት ዝናብያ ዘለዎ ኣደታት ንምድጋፍ ወይ ንምጥባቕ፡ ሓንቲ መዓልቲ ተበጊስክን ዶ ትፈልጣ?
- ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዘሎ ዝምድና ካብ ዝመሓየሽ ማለት ኣብዚ ውሽጢ ሸውዓተ ኣዋርሕ ናብ ስደት ዝውሕዝ ቁጽሪ እናዓበዩ ምኽዱ፡ ኩነታቱ ክትፈልጣ ተመራሚርክን ዶ ትፈልጣ?
- እዚ ተገልግልኦ ዘለኻን ውልቀ-መላኺ መራሒ፡ ነዛ ሃገር ናበይ ገጹ ይመርሓ ከምዘሎ ይራኣዩክን ዶ? እዚ ጠላም ኣካይድኡ ነተን ኣብ ሓርነታዊ ገድሊ ዝተሰውኣ መጋደልቲኻን እንታይ ማለት ምኺኑ ሓሲብክናሉ ትፈልጣ ዶ?
- ኣብ ክንዲ ተወፋይነትክን ንውልቀ-መላኺ ተርእያ፡ ንዕኡ እናፈራሕክን ትነብራ፡ ተወፋይነትክን ንህዝብኻን ኔሩ እንተዝኸውን፡ ተራኽን ክሳብ ክንደይ ዕዙዝ ክኸውን ከምዝኽእል ተሰቂርክንዶ ይፈልጥ?

ብሓጻሩ፡ ተሰከምቲ ኣደራዕ መላኺ ስርዓት ኮይነን ኣደዳ ሓደጋ፡ ዘይፍትሓዊ ምሕደራን ግዳይ ማሕበረ-ቁጠባዊ ቅሉውላውን ኮይነን ሽግራተን መዓልታዊ እናበኣሰ ዝኸይድ ዘሎ ኤርትራውያን ደቂ-ኣንስትዮ'የን። ነዚ ካብ ጥርዚ ናይቲ ስርዓት ጀሚሩ ኣብ ህዝብና ዝወርድ ዘሎ ገበናት ክትኩንንኦ ክሳብ ዘይክኣልክን፡ ስቕታኻን ተሓባባርቲን ተኸፈልቲ ናይቲ ገበናዊ ስርሓትን ይገብረክን። ኣብ ውሽጥን ደገን ንርከብ ኤርትራውያን ብኩነታትክን ብጣዕሚ ኢና ንሓዝን፡ ኣብቲ ቀዳማይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ ዶክተር ኣቢይ ኣሕመድ ብፃሓ 2018 ናብ ኤርትራ ዝፈጸሞ ምብጻሕ፡ ከም ሚኒስተራት ዘይኮንክን ከም ተራ ሰብ፡ ቡን ከተሰስያ ምርኣይና ኣስደሚምና። ብከመይ እዘን ናይ ትማሊ ሓርበኛታት ዝነበሩ ተጋደልቲ ነብሰን ናብ ታሕቲ ኣውራጃን ክብረን ከመራስሓ ተገዲደን ዝብል ኮርኪሒ ሕቶ ክንሓትት ተገዲድና።

ማናልባት ንሕና ኣብ ውሕስነት ዘለዉን ምዕራባውያን ሃገራት መሰልና ተሓልዩ ብምቐት እናነበርና፡ ንስኽን ተቐውሞኽን ክትገልጸ ህይወትክን ኣብ ሓደጋ ከተውድቑ ንሓተክን ዘለና ኮይኑ ይስምዓክን ይኸውን። እቲ ሓቂ ግን ከምኡ ኣይኮነን። ኣብ ምሕደራ ውልቀ-መላኺ ኢሳያስ ላዕላዎይ ሓላፍነት ምሓዝ ማለት እንታይ ማለት ምኺኑ ይርድኣና'ዩ። እንተኾነ በቲ ዘለክን ጽፍሒ ሓላፍነት ተጠቂምክን ትምህርታዊ ኣገልግሎት ክሰፍሕ፡ ድኽነት ክጠፍእ፡ መሰል ደቂ ኣንስትዮ ክሕሎ ከምኡ ውን ናይ ሞያ ሕልምታተን ከዕብያ ከተተባብዓ ትኽእላ ኔርክን። ግን ኣይገበርክንኦን። ብዋጋ ክብርኽንን ክብሪ ብጻትክንን እናተጣላዕክን ነዚ

ብዘይካ ናይ ነብሱ ናይ ካልእ ዘይግደስ ውልቀ-መላኺ እሙናት ኣገልገልቲ ኮይንክን ዕድመኽን ከተናውሓ ትፍትና ኣለኽን። ንምኪኑ ናይ መወዳእታ ትጽቢትክን እንታይ'ዩ?

ክቡራት ኣሓት፡ ብሕጽር ዝበለ ከነዘኸኸረክን ንደልዮ ነገራት ኣሎ። ንተሓሳስበሉ ግዜ ርሑቕ ኣይኮነን። ነዚ ውልቀ-መላኺ ከተሓገሱ ሕልናኽን ኣይትድቆሳ፣ ካብ መንገድኽን ኣይትውጽኡ። ዓመተ 2019 ንውልቀ-መላኺ ኢሳያስ መራርን በዳሂትን ዓመት ክትከውን'ያ፣ ንስርዓቱ ጠንጢኖም ዝወጽኡ ዜጋታት ክበዝሑ'ዮም። እቲ ብዓቕልን ትዕግስት ተጻቂጡ ክኸይድ ዝጸንሐ ህዝቢ ኣንጻር ጭፍራ ስርዓት ኢሳያስ ክለዓል'ዩ። ቅድሚ ሕጂ ናጽነት ንምጉንጻፍ ንግዙፍ ሓይሊ ኢትዮጵያ ክስዕር ካብ ከኣለ፡ ነዚ ንውልቀ-መላኺ ሓቕፉ ዘሎ ጭፍራ ንምድርዓም ኣይክእግሞን'ዩ። ስለዚ ልቦና ግበራ፡ ነብስኽን ኣብ ሕሰም ኣይተውድቑ። ዘንጸላልወክን ዘሎ መልኣከ ሞት ኣብ ርእሴኽን ክሳብ ዝዓልብ ኣይትጸበያ። ሃዩ ተበግሶ ውሳዳ!

ርሑስ ኣህግራዊ መዓልቲ ደቂ ኣንስትዮ!

ኣኸበርትኽን

ተበግሶ ጉጅለ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ኤሮጳን

ቤት ዘተ ሕድሪ ጀጋኑና ኣብ ፓልቶክ፡ ማሕበራዊ ሚዲያ ደለይቲ ፍትሒ ኤርትራውያንን